

ЦЖ Вх. № 264/21.08.2015г.

До Председателя
на Научно жури
в конкурс за заемане на
академичната длъжност
„Професор”

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Димитър Димитров Бърдарев, д.н.

относно: Конкурс за избиране на „Професор” в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт и професионално направление 7 Б. Спорт, специалност „Туризм – ориентиране, обявен в ДВ бр. 23 от март 2015г.

На горепосочения конкурс се явява само един кандидат – доц. Валентин Георгиев Гърков, доктор.

Доцент Валентин Гърков, доктор е роден в гр. Дупница на 31 януари 1962г. Завършва средно образование в гр. Кюстендил, а висше през 1991г. във ВИФ/ сега НСА/, тренинговски факултет, катедра ТАО, специалност „Туризм-ориентиране”. През 1993 година след конкурс е избран и назначен за асистент в катедра „Туризм, алпинизм и ориентиране” по туризм и ориентиране. През 2002 година успешно защитава кандидатска дисертация на тема „Усъвършенстване на беговата подготовка на състезатели по ориентиране” и му е присъдена научната степен „Доктор”. През 2004 година спечелва конкурс и на следваща година му е дадено научното звание „Доцент”. В периода 1993 – 2013г. доц. Гърков е бил тренингов на националните отбори по ски-ориентиране, като има спечелени над 30 държавни титли, а женската щафета на България завоюва трето място по нации на Европейското първенство през 2008г.

Адвайзер е по ориентиране и ски-ориентиране към Международната федерация по ориентиране IOF. Като реамбулатор-картограф, доц. Гърков има над 100 авторски карти по ориентиране в България, Сърбия, Черна гора, Босна и Херцеговина, Хърватска, Австрия, Холандия, Испания, Гърция, Кипър.

От най-ранни години се изявява като отличен състезател по спортно ориентиране. Многократен медалист от различни състезания у нас и в

чужбина. Валентин Гърков е държавен шампион по ски ориентиране /щафети/ 1990г. Апогей в научно-приложната му дейност е Председателството на Комитета „Ски-ориентиране“ към Българската федерация по ориентиране /БФО/ 2007 – 2015г. Периодът се явява най-успешният в историята на този спорт в България.

Научните интереси на доц. Гърков, неговите изследвания и публикации са свързани предимно с теорията и методиката на ориентирането, резултат от което се явява разработването и внедряването на цялостна методика за изработване на топографска карта за ориентиране без GPS система.

Научен ръководител е на повече от 15 защитили дипломанти-студенти от бакалавърска и магистърска степен. Ръководител е и на 10 докторанта, от които трима – успешно защитили.

От 1992г. досега доц. Гърков преподава на пълна учебна заетост по дисциплините „туризъм-ориентиране „ и „спортна анимация“. Написал е 8 /осем/ самостоятелни и в съавторство учебници, монографии и учебни помагала, в които преобладава педагогическата и научно-приложна дейност.

Ползва руски, английски и сърбо-хърватски езици. Усввършенства френски език.

За рецензиране доц. Гърков представя общ брой 55 научни труда, статии и участия в конгреси и конференции, публикувани в авторитетни издания. Четири публикации са обнародвани във Финландия, Хърватска и Сърбия, някои с импакт- фактор.

От подлежащите на рецензиране научни трудове – 7 са самостоятелни учебници, монографии ,методически ръководства и студии и 7 – като първи автор. Прави приятно впечатление, че всички научни статии са публикувани след получаването на научното звание „доцент“. Същото се отнася и до самостоятелния им характер и до участието в научните конгреси и конференции.

Тематично представените за рецензиране научни трудове на доц. Гърков може да се обединят в две направления:

- Теория и методика на ориентирането и ски-ориентирането
- Теоретични основи на спортната анимация

Приносните моменти, които изпълват със съдържание трудовете на доц. Гърков са следните:

1. Приноси, свързани с оптимизиране на тренировъчната дейност, по-специално беговата подготовка на ориентировача в елитния спорт. Научно обосновани са кретириите и са изведени съответните модели за нейното оптимизиране. Разкрити са особеностите на морфо-функционалната специализация на организма в продължителни тренировъчни и състезателни занимания с ориентиране.

Аргументирано е изяснено понятието „ориентировъчно бягане”, като термин, характеризиращ двигателната дейност единствено и само в състезания по ориентиране. Задълбоченият кинематичен анализ е помогнал да се открият различията с подобни бягания при други спортове – маратон, крос, полумаратон /трудове 1, 2, 5,7, 13, 16, 32/

2. Приноси, свързани с цялостна методика за изработване на топографски карти за ориентиране без GPS. Изведени са предимствата при изчертаване на карта за състезания по ориентиране със системата OCAD, както и отпечатването на топографска карта. /трудове 10, 25, 27 и 28/
3. Въз основа на експериментален опит са изведени модели за разпределение на тренировъчните средства по основните зони на натоварване в ориентирането. За първи път в България е изследвано влиянието на различни по насоченост стресови тренировъчни натоварвания в подготовката на елитни ски-ориентировачи. Разработена е цялостна методика за подготовката на ски-ориентировачи. Внедрени са като методика последните достижения в подготовката на скиите за състезания по ски-ориентиране. Представени са новостите и тенденциите в организацията на щафетните състезания по спортно ориентиране. Представена е нова спортна дисциплина – т.н. прицизно ориентиране. / трудове 2, 7, 8, 13, 17, 18, 30 и 34/
4. Приноси, свързани с влиянието на височинната подготовка върху елитни състезатели по ориентиране, ски-ориентиране и биатлон. Разработени са надеждни показатели за динамичното проследяване работоспособността на състезатели , както планиране и контрол на подготовката на височина 1750-2000м. Изведени са съвременни концепции във височинната подготовка. За първи път в България се публикува учебник по ски-ориентиране с въвеждане на последните новости в правилниците. Терминологично и понятийно е преработено съдържанието на учебниците по ориентиране и ски-ориентиране. / трудове 5, 7, 8, 9, 11,13, 20, 21, 22, 23, 24 и 26/
5. Приноси, свързани с разработването на теоретичните основи на спортната анимация. В исторически аспект е проследена появата и развитието на спортната анимация. С подчертана научна стойност са предпоставките на анимацията, свързани с промени в мотивите за пътуване и ценностната система на индивидите. Определени са формите, средствата и принципите на анимацията като особена форма на култура и изкуство. Създадени са основополагащи критерии за теоретико-практически знания и компетенции за специалността /бакалавърска и магистърска степен/ в НСА „Васил Левски”. Изведени

са основни понятийни и концептуални основи на теорията за „свободното време“ като феномен за съвременното общество.

За първи път в теорията на спортно-анимационните дейности в планинския туризъм, се доказва чрез естествен експеримент, създаването на алгоритъм за разработване на програми със спортна анимация в планинския туризъм.

Изграден е модел на система на спортна анимация в сложната социално-икономическа структура на туризма. Резултатите от дейността на тази система имат приоритетно икономически, социално – психологически и културен характер. /трудове 3, 6, 12, 14, 31, 35/.

Същевременно, в дух на градивна критика на горепосоченото, бих отбелязал:

- Недостатъчно акцентиране /разработване/ на някои страни от спортната подготовка в ориентирането и най-вече в ски-ориентирането – техническа, тактическа. Авторът разполага със солиден изследователски материал в това направление. Вероятно не му е достигнало време.

Доц. Гърков, доктор е цитиран повече от 35 пъти в курсови и дипломни работи, дисертации, монографии, третиращи теорията и методиката на спортната подготовка в ориентирането и спортната анимация в туризма. Добрата комуникативност, професионална култура и научна добросъвестност на доц. Гърков са резултат от богатия личен опит в спортно-състезателната, педагогическата, спортна и обществена дейност.

Заклучение: Доц. Гърков, доктор е утвърден квалифициран преподавател и научен работник, с дългогодишен – 22 години – педагогически стаж. Той е преминал през всички етапи на научното и педагогическо израстване. Като се основавам на всичко изложено в настоящата рецензия, считам, че кандидатът отговаря на изискванията по обявения конкурс. Предлагам на почитаемото Научно жури да избере доц. Валентин Георгиев Гърков, доктор за „Професор“, специалност „Туризм-ориентиране“.

3 август 2015г.
София

Рецензия: *Бердосев*
(проф. Б. Бердосев, д.н.)